

II.3.4. Recursos i serveis a les persones

La sanitat i la salut de la població

La salut d'una població depèn de diversos factors que van més enllà dels serveis sanitaris que aquesta població té al seu abast; així factors de naturalesa socioeconòmica, factors culturals i biològics entre d'altres tenen un pes destacat en la determinació del grau de salut de la població. Tot i així en el present punt no s'entrarà en profunditat a analitzar aquests aspectes, i ens limitarem a enumerar i descriure sintèticament els serveis sanitaris a l'abast de la població roquetenca.

La planificació dels serveis sanitaris públics està a càrrec del Servei Català de la Salut (Generalitat de Catalunya), tot i que els Ajuntaments i Consells Comarcals també hi tenen reconeguda una participació.

El municipi de Roquetes disposa d'un **Centre d'Atenció Primària**, que està situat en un edifici del casc urbà de Roquetes la inauguració de reforma i ampliació del qual es va realitzar el 14 d'abril de l'any 2000. A més, al barri de la Raval de Cristo hi ha un petit **dispensari mèdic local** que depèn del CAP de Roquetes; en aquest petit dispensari mèdic hi ha de dilluns a divendres un administratiu, una infermera i una metgessa entre les 09:00 i les 11:00 hores, que en finalitzar aquest horari es traslladen a l'edifici del CAP de Roquetes²². El CAP de Roquetes està inserit en l'Àrea Bàsica de Salut Tortosa Oest, que inclou a més de Roquetes, els municipis de Benifallet, Paüls, Xerta, Aldover, Mas de Barberans, Alfara de Carles i els Reguers. El Centre d'Atenció Primària principal de l'ABS Tortosa Oest és el Cap Baix Ebre.

La seva plantilla es compon de tres doctors de capçalera, estant obert tots els dies feiners de dilluns a divendres de les 8 fins a les 20 hores. Aquest CAP diposa també d'un servei d'infermeria atès per tres infermeres, a les que s'ha de demanar cita prèvia.

Les urgències que es produeixin en horari de CAP s'atenen en el mateix; a les nits i caps de setmana els malalts han d'adreçar-se al CAP del Temple del municipi de Tortosa o al servei d'urgències de l'Hospital Verge de la Cinta de Tortosa.

²² Amparo Segura, CAP de Roquetes, com.pers..

El CAP de Roquetes disposa d'un servei de llevadora tres dies a la setmana, així com de pediatria cinc dies a la setmana. El CAP té adscrits serveis externs d'odontologia en el CAP de Ferreries i de ginecologia en el CAP de Ferreries.

Els serveis de planificació familiar i d'atenció a malalts mentals es realitza al CAP de Ferreries. Respecte als toxicòmans, el centre de tractament se situa a l'Hospital de Jesús (allí la responsable és una assistent social, Anna Olgai).

Per altra banda, cal esmentar que Roquetes disposa, mercès un conveni signat entre el Consell Comarcal del Baix Ebre i la Creu Roja, d'un **servei de teleassistència domiciliària**. Es tracta d'un servei especialment indicat per a aquelles persones que per motius de salut, invalidesa o aïllament, requereixen una atenció continuada. Per aquest servei, les persones precisen comptar amb una línia telefònica a la qual se li adapta un aparell de comunicacions i informàtica específic que permet als usuaris, davant de situacions d'emergència, entrar en contacte verbal, només prenent un botó que sempre porten a damunt, amb una central atesa per personal específicament preparat per donar resposta adequada a les situacions que es presentin.

El servei d'ambulàncies al municipi està a càrrec de l'empresa Ambulàncies Baix Ebre.

A la vila de Roquetes hi ha 2 farmàcies; el servei de farmàcia de guàrdia de Roquetes es realitza conjuntament amb Tortosa.

Altres qüestions remarcables en l'àmbit socio sanitari són les següents²³:

-No hi ha problemes sanitaris especials, tot i que sí hi ha certs problemes amb els immigrants, que a vegades col·lapsen el servei, i presenten patologies ja "oblidades", com malalties venèries o altres causades per falta d'higiene.

-L'edifici del consultori (antic ajuntament) és molt vell i pateix de diversos problemes – goteres, fred, canonades – que l'ajuntament solventa a mesura que es produeixen, però el pis de dalt –està en desús de fa un temps- pateix problemes estructurals i s'hauria d'adequar.

²³ Com.pers.. treballadors del CAP

L'ensenyament

A continuació es descriuen les informacions bàsiques dels centres educatius i escolars de Roquetes. Així tenim 2 CEIPs i un IES: el CEIP Mestre Marcel·lí Domingo, el CEIP Raval del Cristo i el centre d'ensenyament secundari IES Roquetes

➤ CEIP Mestre Marcel·lí Domingo

El centre escolar CEIP Mestre Marcel·lí Domingo es troba situat a l'Avinguda Pare Romanyà, s/n del municipi de Roquetes. Es va construir el 1950 i va ser remodelat el 1998. La superfície del solar que ocupa aquest centre és de 10397 m² i la superfície construïda és de 5054 m². Compta amb tres edificis, amb les següents superfícies

Taula n°37. Superfícies construïdes al CEIP Mestre Marcel·lí Domingo	
Edifici 1	
Planta baixa	659,43 m2
Planta pis	655,50 m2
Escales	14,20 m2
Edifici 2	
Planta baixa	462,12 m2
Planta pis	613,89 m2
Menjador escolar	172,80 m2
Edifici escenari	
Planta	330,82 m2

Font: ajuntament de Roquetes

El centre escolar CEIP Mestre Marcel·lí Domingo imparteix els nivells d'ensenyament d'Educació Infantil i Educació Primària i disposa d'una sèrie d'equipaments i instal·lacions, que per part de representants del centre s'apunten com a força limitats. Les mancances que s'apunten es poden sintetitzar en:

- la manca d'aules per poder realitzar els Grups Flexibles i els Grups de Reforç;

- la biblioteca del centre no té l'espai ni les condicions suficients pel seu correcte ús;
- els alumnes no disposen d'un pavelló per a realitzar les classes de gimnàstica quan fa vent o plou;
- l'aula d'informàtica és petita i l'aula de música no és l'adient, també manquen laboratoris i saló d'actes o espais per fer reunions amb les condicions adequades.

El número d'alumnes d'aquest centre en el decurs del curs 2002-2003 és de 460.

Al llarg del curs 2002-2003 el nombre de línies a l'escola és de 19 repartides en els diferents cursos de la següent manera:

Taula n°38. N° de línies per curs al CEIP Marcel·lí Domingo	
CURS	N° LÍNIES
P3	2
P4	2
P5	3
1er	2
2n	2
3er	2
4rt	2
5è	2
6è	2

Font: CEIP Mestre Marcel·lí Domingo

Durant aquest curs 2002-2003 el nombre de professors a l'escola CEIP Mestre Marcel·lí Domingo és de 27 i la directora del centre és Dorita Sánchez.

Les activitats complementàries que realitza el centre són les següents: coral de cambra, teatre i grup de flautes. Per altra banda les activitats extraescolars organitzades per l'AMPA són l'expressió artística, la informàtica, els escacs, el voleibol i el teatre.

➤ CEIP Raval del Cristo

El CEIP Raval del Cristo és el centre escolar ubicat al carrer Tarragona, s/n, al barri de Raval del Cristo del municipi de Roquetes. L'edifici que acull el centre va ser construït el 1980 i reformat el 1992; la superfície construïda és de 849 m² (incloent edifici, gimnàs i magatzems) del total de la superfície del solar que és de 2810 m².

Al centre escolar CEIP Raval del Cristo s'imparteixen l'Educació Infantil i l'Educació Primària Obligatòria i disposa dels següents equipaments: biblioteca, menjador, aula d'informàtica, 5 aules de reforç i pista esportiva.

El número d'alumnes d'aquest centre en el transcurs de l'actual curs 2002-2003 és de 61.

El nombre de línies a Educació Primària aquest curs 2002-2003 és de 9, repartits en els diferents cursos de la següent manera:

Taula n°39. N° de línies per curs al CEIP Raval de Cristo	
CURS	N° LÍNIES
P3	1
P4	1
P5	1
1er	1
2n	1
3er	1
4rt	1
5è	1
6è	1

Font: CEIP Raval del Cristo

El director d'aquest centre és J.M. Bonet Viscasillas, i el nombre de professors en el curs 2002-2003 és de 5 (a més els quatre professors itinerants de les disciplines de Música, Educació Física, Educació Especial i Anglès).

➤ IES Roquetes

A l'Avinguda Pare Romanyà 22 de Roquetes s'hi troba ubicat l'institut d'estudis secundaris IES Roquetes, inaugurat oficialment aquest curs 2002-2003.

En aquest centre s'hi imparteixen els estudis d'Educació Secundària Obligatòria i Batxillerat. Aquest centre disposa dels equipaments següents: 2 aules d'informàtica, 1 aula de ciències socials, 1 aula de dibuix, 1 aula de música, 2 aules de tecnologia, 4 laboratoris (física, química, geologia, biologia), 1 aula d'idiomes, 1 aula de comerç, 1 sala d'actes, gimnàs, biblioteca, bar, reprografia i el pati.

El nombre d'alumnes que actualment cursen els corresponents estudis en l'institut Roquetes aquest curs 2002-2003 és de 579 (451 alumnes d'ESO i 128 alumnes de Batxillerat).

En la següent taula s'indica el nombre de línies dels diferents cursos d'ESO i batxillerat.

Taula n°40. N° de línies per curs a l'IES de Roquetes	
CURS	N° CLASSES
1er ESO	4
2n ESO	4
3er ESO	4
4rt ESO	5
1er Batxillerat	3
2n Batxillerat	2

Font: IES Roquetes

Per tant, el nombre de classes d'Educació Secundària Obligatòria és de 19 i el nombre de classes de Batxillerat és de 5.

El total de professors durant aquest curs 2002-2003 és de 57. El director de l'IES Roquetes és Francesc Benet Sànchez.

Les activitats extraescolars que organitza l'AMPA són les següents: informàtica, escacs i teatre.

Alguns nens i nenes del municipi de Roquetes (un percentatge poc significatiu) en edat d'anar a l'escola o institut, enlloc d'estudiar als centres escolars de Roquetes van a algun centre escolar de Tortosa, com per exemple les Teresianes. Pel que fa a acadèmies privades on els alumnes poden anar a classes de reforç, a Roquetes n'hi ha una, però també n'hi ha vàries a Tortosa, on alguns alumnes realitzen aquestes classes de reforç; també hi ha professors particulars de repàs.

Al municipi de Roquetes hi ha una llar d'infants, anomenada "Patufets".

Serveis esportius

El municipi de Roquetes disposa d'un servei de piscines públiques, que l'any 2002 van obrir tots els dies de la setmana des del dia 22 de juny al 31 d'agost, en horari de 11.30 h a 19 h. Tanmateix, el servei de piscines oferia cursos de natació de dilluns a divendres

Durant l'estiu de 2002 també es van realitzar Campus Esportius a les instal·lacions esportives municipals, impartits per dos llicenciats en INEFC, tractant els esports de tennis, futbol i natació recreativa. L'any 2003, aquest campus (*V Campus Esportiu Municipal*) s'ha tornat a repetir, incorporant 4 blocs d'activitats: tennis, futbol, jocs i natació recreativa, destinat a infants de 7-14 anys aproximadament, en horaris de matí i en dos torns, un la darrera quinzena de juliol i un segon la primera quinzena d'agost.

La major part dels serveis esportius del municipi es localitzen a l'àrea esportiva municipal (parcel·la de referència cadastral 5305027BF8281N), amb 57360 m². Dins d'aquesta àrea tenim el camp de futbol d'herba, amb 17084 m², la zona de piscines, amb 1145 m², la pista poliesportiva (bàsquet, handbol, futbito) amb 1300 m², dues pistes de tennis amb 1440 m² i un camp de futbol de terra amb uns 7000 m². Cal destacar el fet de l'existència d'un camp de futbol d'herba, qüestió pràcticament única a les Terres de l'Ebre.

Apart de les instal·lacions de la zona esportiva municipal, cal destacar l'existència d'una pista coberta en el si del pavelló de la Raval de Cristo on tenen la seu els equips de voleibol del municipi.

Des del municipi de Roquetes hi ha un especial interès en la construcció d'un pavelló poliesportiu (preparat també per realitzar altres activitats culturals pròpies de les festes majors). Per a tal fi, l'ajuntament va preparar un avantprojecte anomenat "Pavelló Poliesportiu i altres usos. Roquetes-Baix Ebre", el gener de 2001.

L'avantprojecte preveu la construcció d'aquest poliesportiu en un solar de propietat municipal amb una superfície de 8894 m², situat en el sector nord del nucli de Roquetes, proper a l'IES i al Casal de Jubilats. Es preveu que al pavelló s'hi puguin realitzar les següents activitats esportives: badminton, bàsquet, handbol, futbol sala, gimnàstica, hoquei sala, tennis i voleibol i, en determinades condicions: arts marcial, boxa, esgrima, lluita, halterofília i tennis de taula. La superfície total construïda es preveu de 3074 m², en dos plantes (planta baixa: 2452 m², planta primera 622 m²). El pressupost considerat va ser aproximadament de 1.800.000 euros.

Tot i haver-se presentat a la convocatòria pertinent de la Generalitat de Catalunya per obtenir un ajut, aquest no ha estat atorgat. Actualment, el consistori està treballant intensament per obtenir aquest ajut.

La seguretat ciutadana

El municipi de Roquetes disposa d'un servei de policia local compost per un Cap, un Caporal i 12 agents.

Les competències de la Policia Local són les de control de trànsit en els indrets urbans, i també la protecció d'autoritats i edificis. A la pràctica, la seva competència sobre el trànsit s'estén als camins rurals dels quals els Mossos d'Esquadra no se n'ocupen.

Cal tenir en consideració que l'Ajuntament de Roquetes va signar el maig de 2002 un conveni amb el Servei Català de Trànsit de la Generalitat de Catalunya amb la finalitat de sumar i complementar esforços en el control del trànsit també en el casc urbà de Roquetes²⁴. Així, els Mossos d'Esquadra poden actuar en el control del trànsit dins el casc urbà, a requeriment de la Policia Local o per iniciativa pròpia, centrant-se especialment en infraccions de difícil control per part de la policia local, com és l'excés de velocitat o la conducció sota l'efecte d'alcohol i/o drogues.

²⁴ Més informació a la revista Roquetes n°193

Les qüestions de seguretat ciutadana són competència teòrica de les forces i cossos de seguretat de l'Estat. El Cos Nacional de Policia s'ocupa de la seguretat ciutadana dins el casc urbà i la Guàrdia Civil als extraradis. Segons s'ha comentat per part de la Policia Local de Roquetes, la situació actual d'aquests cossos és de total inoperativitat a causa del període de transició fins a que el cos de Mossos d'Esquadra assumeixi aquesta competència (any 2007 teòricament). Així, la Policia Local realitza moltes feines més enllà de les seves competències, com assumir denúncies i investigacions de seguretat ciutadana, ja que, per exemple, la comissaria central del Cos Nacional de Policia es troba sota mínims i la Guàrdia Civil no disposa de patrulles (més enllà d'una patrulla del SEPRONA que comparteixen les quatre comarques de les Terres de l'Ebre i que depenen administrativament del quarter de Sant Pere i Sant Pau (t.m. de Tarragona).

La Policia Local no realitza una memòria o informe anual. Tot i així, s'han apuntat diversos tipus d'incidències que a continuació comentem:

- a nivell de trànsit no s'han detectat al municipi "punts negres" tècnics, però sí alguns de conflictius a nivell d'accidents:
 - tota la travessa sencera de Roquetes pel carrer Major i carretera dels Reguers
 - la carretera del mas de Barberans entre Roquetes i la Raval de Cristo, especialment per les múltiples sortides i entrades de camins
 - via interurbana de l'Eix de l'Ebre
 - entrada a la Raval de Crist del vial que porta des del Pont del Milenari, a causa de la deficient il·luminació i l'entrada brusca d'un vial de característiques interurbanes a la trama urbana (C/Sagrat Cor, C/Horta)
- a nivell de seguretat ciutadana, destaca l'augment de petits delictes que es lliguen amb l'augment d'immigració. Tanmateix, destaca el petit consum i venda de drogues lligats al complex lúdic nocturn de Roquetes

El Cos de Mossos d'Esquadra ha facilitat un llistat d'incidents i accidents esdevinguts als vials interurbans del municipi de Roquetes des del desembre de l'any 2000 fins a maig de 2003. Aquests accidents s'agrupen de la manera següent:

Taula n°41 . Accidents de trànsit a les vies interurbanes de Roquetes 2001-2003		
Vial	terme	Nombre d'accidents
TV-3421	Roquetes	15
T-342	Roquetes	19
©-12	Tortosa	60
©-12	Roquetes	4

Font: elaboració pròpia a partir de dades facilitades pel Cos dels Mossos d'Esquadra

D'aquest llistat destaca el fet que 19 accidents tinguessin víctimes, que el dia en el qual es registren més accidents és el dilluns, i que de tots els accidents, 27 van tenir com a causa una infracció de norma i 24 distracció/somnolència. Pels diferents vials, es dona una distribució bastant homogènia d'accidents al llarg del mateix, sense que es puguin determinar punts negres molt clars. Tot i així, cal destacar els 5 accidents produïts a la T-3421 entre el quilòmetre 28 i el 28,5, i un creixent nombre d'accidents a la C-12 entre el quilòmetre 15 i el 18.

El municipi de Roquetes disposa d'un guarda rural amb tasques també destinades a la vigilància de l'espai rural. Més informació sobre l'activitat de la guarderia rural es pot trobar a l'apartat d'agricultura d'aquesta auditoria.

L'atenció als sectors amb dificultats

L'Ajuntament de Roquetes disposa, com ja s'ha dit anteriorment, d'una assistent social (Montserrat Grau) que hi treballa des de l'any 1989. Aquesta assistent social cobreix també el municipi d'Alfara de Carles i depèn del Consell Comarcal del Baix Ebre. De fet, tots els assistents socials de la comarca, exceptuant el de Tortosa, depenen del Consell Comarcal del Baix Ebre. L'àrea bàsica d'atenció social primària del Baix Ebre està formada per quatre Equips Bàsics d'Atenció Social Primària (EBASP) i compta amb sis Diplomats en Treball Social i un Educador Social.

Taula n°42. Divisió territorial dels Serveis Socials Comarcals al Baix Ebre	
EBASP	Municipis
L'Ametlla	L'Ametlla, l'Ampolla, Perelló, Camarles
Deltebre	Deltebre

Roquetes	Alfara de Carles, Roquetes
Xerta	Aldover, Benifallet, Paüls, Tivenys, Xerta

Font: Pla Comarcal d'Atenció als Immigrants del Baix Ebre (2002).

Aquesta assistenta social té el suport de 2 treballadores familiars, que hi dediquen 26 hores i mitja setmanals, i es dediquen bàsicament a l'atenció de la gent gran. També, hi ha un educador social que hi dedica 3 hores setmanals.

Les funcions d'aquest servei són les pròpies de l'atenció primària:

- detecció de problemàtiques
- coordinació amb els serveis especialitzats d'atenció a aquestes problemàtiques
- gestió de recursos
- tràmits d'ajuts

Els programes específics són els següents.

- Transport de gent d'edat avançada amb disminucions
- Organització d'un esplai municipal, amb activitats a l'estiu i èpoques puntuals. Val a dir que la situació tan propera de Tortosa provoca un problema de "competència" amb activitats que es realitzen en aquest municipi.
- Preparació de Fòrum Joves
- Atenció als immigrants mitjançant un programa municipal i coordinació amb el programa comarcal (explicats anteriorment).

L'assistent social ha facilitat diverses dades estadístiques demanades al respecte i referents a l'any 2002. A continuació les presentem:

Taula n°43 . Activitat dels serveis socials durant l'any 2002	
Nº de persones al municipi amb disminució física, psíquica o sensorial	92
Nº de persones que rep ajuts oficials lligats a aquestes disminucions	41

Nº de persones als quals se'ls presta servei d'atenció domiciliària	21
Nº de persones als quals se'ls presta atenció de transport	38
Nº d'expedients relacionats amb qüestions de violència domèstica o problemàtiques de conflictes familiars greus	54
Nº global d'expedients amb els que ha tractat el Servei d'Assistent Social	922

Dues qüestions que s'apunten des dels serveis tècnics de l'Ajuntament: en el cas de maltractaments de dones hi ha un protocol d'informació des dels hospitals i cossos de seguretat on es detecta i tracta aquesta incidència cap als serveis municipals d'assistència social, no es produeix així en el cas de problemàtiques amb drogues.

Des de l'any 2001 hi ha a Roquetes un gabinet privat anomenat Espill S.C.P. i compostat per una psicòloga clínica, una logopeda i una psicopedagoga²⁵.

A Tortosa existeix un centre educatiu especialitzat en educació especial per disminuïts psíquics, el Col·legi Verge de la Cinta, gestionat per la Fundació Mercè d'Esplà. Aquest centre té un pis a Roquetes destinat a hostatjar disminuïts adults.

La problemàtica de la immigració

No ens extendrem en aquest punt en una dissertació acadèmica sobre les problemàtiques lligades al nou fenomen de la immigració estrangera, que són sovint prou conegudes. Farem un petit esment a problemàtiques concretes lligades al municipi de Roquetes i a la comarca del Baix Ebre, i que han estat apuntades per diverses persones que treballen en aquest sector (Montse Grau, Raquel Llombart, Núria Mayor). Aquestes problemàtiques són les que motiven l'actuació de les administracions i entitats privades per tal de poder redreçar-les, mitjançant eines diversos que explicarem en punts subsegüents.

-Falta d'oferta d'habitatge: problemàtica comuna a moltes d'altres zones del país, però que a Roquetes es tradueix en una manca d'habitatges disponibles, especialment a la Raval de Cristo, ja saturat. Els resultats són un trasllat d'immigrants cap al barri antic de Tortosa, l'existència d'infrahabitatge en el camp –casetes, barraques-, l'existència d'una alta concentració de persones

²⁵ Més informació a revista Roquetes nº193

en habitatges concretes, i fins i tot alguns casos de comportament mafiós de cobrament de diners per assegurar empadronaments ficticis. El problema s'agreuja en època de collita de cítrics amb l'arribada de contingents de temporers.

-Existència d'un nombre considerable d'immigrants en situació administrativa irregular però que estan treballant, i que es troben amb una impossibilitat pràctica de regularitzar la seva situació donat la legislació actual

-Existència de problemes per homologar el seu permís de conduir.

-Alguns problemes puntuals "culturals", com pot ser la demanda d'alguns immigrants magribins de tenir serveis especials als menjadors de l'escola i l'IES.

-Existència de màfies d'extorsió als immigrants, especialment per la regularització i tràmits de papers.

Activitats municipals d'integració dels immigrants

L'Ajuntament disposa des de 1989 d'una assistent social, la Montserrat Grau, que depèn del Consell Comarcal del Baix Ebre. Aquest assistent social dona servei als pobladors dels termes de Roquetes i Alfara de Carles.

Des de l'ajuntament de Roquetes s'ha establert un **Pla integral d'atenció als immigrants** propi, que bàsicament és un recull d'intencions i objectius. Aquest pla marca com objectiu general el de *contribuir a la plena integració dels col·lectius d'immigrants a la vida social del municipi, potenciant la convivència, la cohesió comunitària, la lluita contra l'exclusió social i la igualtat d'oportunitats i d'accés als recursos col·lectius*. Els objectius específics d'aquest pla són:

- *Determinar les necessitats dels col·lectius d'immigrants extracomunitaris que viuen a Roquetes*
- *Posar en marxa les accions necessàries que impliquin un treball conjunt per garantir la màxima eficàcia i eficiència en la utilització dels diferents serveis i recursos*
- *Implicar als agents socials locals en el treball comunitari que faciliti els processos d'integració dels immigrants, a través de mecanismes que es vagin definint.*
- *Detectar les potencialitats dels agents del territori per fer possible un desenvolupament comunitari integrador.*

- *Afavorir la implicació dels propis immigrants a través de mecanismes que es vagin definint.*
- *Potenciar mesures que promoguin el contacte i la interacció entre les persones (seminaris, exposicions, festes interculturals, cursos, etc...) que afavoreixin el coneixement mutu i la superació dels estereotips.*

Els àmbits d'intervenció propis determinats són els següents:

- Participació i diversitat cultural.
- Mediacions interculturals
- Formació i educació
- Promoció de la dona immigrant
- Ensenyament.
- Salut

Els projectes d'intervenció determinats pel Pla són els següents:

- Creació d'un Consell Assessor de Benestar Social
- Estudi de la realitat social de la població immigrant a Roquetes
- Elaboració d'una Guia d'Acollida Municipal, amb la informació sobre els serveis i recursos d'entitats, equipaments, etc ... de què disposa el municipi
- Elaboració de protocols d'actuació coordinada entre els serveis socials, serveis sanitaris i centres docents del municipi
- Potenciar totes aquelles accions que afavoreixin el contacte i la interacció entre les persones (seminaris, exposicions, festes interculturals, etc) així com, aquelles que propiciïn a la població immigrant un coneixement de la llengua, les costums, les normes de convivència, etc... del municipi de Roquetes
- Establir contactes amb associacions, ONG, etc... que treballin aquest àmbit

Com activitats pròpies derivades d'aquest pla, s'ha treballat amb especial importància en l'organització de classes d'idioma que es volen anomenar "classes d'acolliment", ja que s'introdueixen nombrosos conceptes d'integració cultural, per fomentar la convivència i coneixement de la cultura del país d'acollida. Actualment es realitzen classes de castellà a la Raval de Cristo (de 20 a 22 h els dimecres, amb 40 inscrits – pràcticament tots berbers procedents de la

localitat de Ouarzazad, i de 15 a 17 hores per dones) i de català a Roquetes, al casal de l'hort de Cruells (de 20 a 22 h., amb 17 persones apuntades), mitjançant un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Roquetes i l'associació Atzavara-Arrels. També, fora del conveni, la Núria Mayor realitza classes d'auxiliar de conversa a l'IES per a joves immigrants.

Aquesta activitat podria considerar-se la continuació natural de "l'escola de Pares i Mares", consistent en un taller de 45 hores (octubre 2002-gener 2003), en el marc del Pla Comarcal d'Immigració i organitzat pels Departaments de Benestar Social i Ensenyament de la Generalitat de Catalunya. Es va realitzar als IES de Roquetes i al CEIP de Roquetes i hi van participar 18 dones. Estava encaminat a la integració i informació sobre activitats bàsiques, i va ser també impartida per monitors de l'Associació Atzavara Arrels.

També, anteriorment, Càritas de Roquetes i Càritas diocesana de Tortosa havien organitzat classes de castellà al Casal de la Raval de Cristo, activitat que va ser continuada directament per l'ajuntament de Roquetes mitjançant la contractació d'una medidora cultural (sra. Cinta Llasat) que realitzava bàsicament tasques d'acompanyament i amb la col·laboració de nou de diversos professors d'Amic-UGT i Atzavara-Arrels. Podem trobar una informació força detallada d'aquestes classes a l'informe d'avaluació final (juny 2002) realitzat per Núria Mayor, referent a les classes realitzades d'abril a juny de 2001 i des d'agost de 2001 fins a juny de 2002. En aquest informe es cita que pel curs van passar un total de 52 persones, de les quals 50 eren homes i 2 dones, i en total amb una mitja d'edat de 25 anys. Tots els homes eren berbers i les dones lituanes. Part del material fungible, fotocòpies i el propi immoble on es realitzaren les classes van ser subministrats per l'ajuntament de Roquetes. A continuació transcribim l'apartat de valoracions finals de l'esmentat informe:

"La valoració de les classes és molt positiva perquè ha donat resposta a una necessitat real de la població durant tot el curs: la importància que les persones immigrants aprenguin una de les llengües oficials per tal de comprendre i comunicar-se en la societat d'acollida i com a instrument per conèixer la societat i la cultura.

En aquest sentit, valorem positivament la implicació de l'Ajuntament de Roquetes per atendre aquesta demanda i per haver facilitat els recursos materials imprescindibles.

El Casal ha servit com a punt de trobada i de diàleg entre els immigrants que viuen al barri, oferint-los un espai de formació que no existia encara a Roquetes.

També s'ha incidit en qüestions específiques per millorar la situació legal dels alumnes:

- *Necessitat de tenir el passaport.*
- *Informació d'adreces d'entitats d'ajuda als immigrants.*

- Informació (i en alguns casos, acompanyament) per a l'obtenció del certificat d'empadronament al municipi, document necessari per tenir la targeta sanitària i per fer alguns tràmits oficials, com la matriculació dels fills en centres escolars.
- Informació del cens de població.
- Informació dels tràmits per a l'homologació d'estudis realitzats a l'estranger.
- Lectura d'articles que han anat apareixent en relació a la Llei d'Estrangeria, el Reglament i la propera reforma que anuncia el govern.

Els alumnes mostren interès i vénen a les classes amb bona predisposició per aprendre. Alguns han manifestat el seu interès per aprendre el català, per la qual cosa, en el cas de continuar les classes el proper curs, podrien fer-se en català.

La participació en activitats fora de l'aula els ha servit per conèixer i formar part de l'entorn social, afavorint relacions amb altres persones, intercanvi cultural, i millorant la seva autoestima.

En aquest sentit, seria bo reforçar el contacte amb grups i entitats, començant per l'Associació de Veïns del barri. Mitjançant la posada en comú d'informacions en relació a activitats i serveis que s'organitzen des de diferents institucions, es pot afavorir la participació i enriquir la convivència.

Per poder continuar les classes, seria bo disposar d'un espai millor condicionat, amb taules i cadires en bones condicions i fixos (perquè no calgui posar les taules abans de començar), i amb bona calefacció a l'hivern. Quant al material didàctic, és útil que cada alumne tingui un dossier de referència amb imatges, vocabulari, diàlegs, gramàtica i exercicis.

També caldria fer publicitat de les classes de forma periòdica, per informar a la població i a les persones que van arribant al barri durant el curs.

Abans de començar el curs, hauríem de valorar les diferents possibilitats que hi ha per tal que les classes puguin tenir un reconeixement i proporcionar als alumnes una certificació de la seva assistència. També caldrà concretar quines persones tenen disposició per col·laborar i en quines condicions. “

D'altra banda una de les activitats més interessants a nivell municipal que es va realitzar durant l'any 2002 van ser les “Jornades Interculturals i de Portes Obertes” realitzades del 16 al 20 de desembre a l'IES de Roquetes, sota el títol **Coneguem Altres Cultures: apropem-nos a l'Amèrica Llatina**. Les jornades van incorporar les següents activitats: exposició etnogràfica, jornada de portes obertes, taula rodona sobre l'Amèrica Llatina, actuació dels alumnes, visita de l'exposició dels ambients culturals, degustació gastronòmica, festa llatina i tallers específics de primer d'ESO anomenats “Apropem-nos a Amèrica Llatina”. Podem trobar més informació d'aquesta activitat a la Revista Roquetes n°200 de gener de 2003.

També s'ha realitzat un curs de carnet de conduir a través del Consell Comarcal

S'intenta controlar el número de gent que hi ha a cada casa. També, s'intenta desenvolupar un programa específic per les dones, ja que si bé a la comunitat magribina no es produeix a la infància pràcticament cap cas d'absentisme escolar, sí que s'ha detectat que a l'arribar a l'ESO es produeixen problemes d'escolarització de dones. Tanmateix, s'intenta treballar estretament amb el col·lectiu de mares magribines per tal de superar el *back-ground* cultural que generalment fa aquest sector el més impermeable al contacte i la convivència amb la cultura local. Així, s'ha realitzat un "taller de dones", en horari de 15 a 17 hores, amb la participació d'un mediador cultural. S'ha detectat també un cert problema d'habitatge, ja que sí és cert que hi ha un mercat de cases velles dins els cascs urbans en venda, els immigrants prefereixen realitzar lloguer.

El Pla d'acollida escolar

Des del curs 1998-1999, hi ha una progressiva incorporació d'alumnes estrangers procedents d'altres cultures. Els primers alumnes nouvinguts que es van incorporar al centre procedien del Magrib, però des del curs 2000/2001 s'observa una lleugera tendència a incrementar els alumnes procedents del Centre i Sud d'Amèrica.

Aquest increment, lent però progressiu, d'alumnes procedents de l'estranger, sense coneixement de la nostra llengua i cultura, necessita per part dels centres escolars i educatius una resposta ajustada a les noves necessitats educatives que aquests presenten. El "Pla d'acollida del centre Mestre Marcel·lí Domingo" és, en aquest sentit, un document que recull les actuacions educatives derivades d'aquesta problemàtica i que es posa en marxa per tal de facilitar l'adaptació de l'alumnat que s'incorpora de nou al centre, alumnat que prové d'altres països i que ha de portar a terme un procés d'adaptació escolar i d'aprenentatge de la llengua.

Els objectius són els següents:

- Assumir com a centres els canvis que comporta la interacció cultural amb alumnes procedents d'altres països
- Aconseguir que l'alumne nou compregui el funcionament del centre i s'hi adapti juntament amb els companys i professors

Les actuacions que el centre segueix dins el Pla d'Acollida són les següents:

1. Matriculació: Recepció i entrevista a la família que sol·licita l'escolarització.

2. Acollida inicial: Avaluació inicial, adscripció al curs, traspàs d'informació als tutors i a l'equip docent, preparació de l'entrada a l'aula, coneixement dels companys, professorat i espais del centre.
3. Organització de l'escolarització: Elaboració del pla de treball individual, organització de l'atenció específica, seguiment i avaluació del pla de treball de l'alumne i avaluació de l'alumne/a.
4. Organització dels recursos del centre: Organització dels reforços i creació d'un fons de materials adaptats a les necessitats de l'alumne.

Cal que hi hagi una persona que es responsabilitzi del seguiment del procés d'integració i aprenentatge de l'alumnat immigrant; aquesta responsabilitat és assumida per la mestra d'Educació Especial.

El Pla Comarcal d'Immigració

Els Plans Comarcals d'Immigració sorgiren com una proposta del Departament de Benestar Social de la Generalitat de Catalunya envers les demandes dels Consells Comarcals.

A les Terres de l'Ebre, el gran *boom* d'arribada d'immigrants es va produir l'estiu del 2000, i va estar íntimament lligat al procés de regularització i a la campanya dels cítrics. Va ser llavors quan el Consell Comarcal del Baix Ebre es va plantejar la necessitat d'implementar el Pla i el va demanar a la Generalitat.

Aquest Pla involucrà el Consell Comarcal del Baix Ebre, el Departament de Benestar i Família de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Tortosa. En el marc d'aquest Pla, es va escollir l'ONG anomenada ACISI com l'entitat idònia per dur a terme el Pla; així, el conveni amb aquesta entitat va ser signat el 21-9-2001.

Durant el primer any, es va realitzar un estudi-diagnosi, basat en un treball de camp, gabinet i entrevistes. Aquest treball va acabar el maig de 2002 i el seu resultat va ser la identificació d'una sèrie de dificultats sobre les quals es van formular propostes que les entitats públiques i privades haurien de treballar.

La persona encarregada de realitzar l'estudi va ser la Raquel Llombart, que s'encarrega també de coordinar els grups de treball reorganitzats des de la Coordinadora en el si del Pla Comarcal d'Immigració.

Els grups de treball que funcionen són els de sanitat, treball, atenció primària, i recentment s'ha creat el de mitjans de comunicació i sensibilització, i el d'associació de veïns i societat civil. Està previst crear el febrer de 2003 el grup de treball de formació d'adults i infància.

L'Ajuntament de Roquetes està adherit al Pla Comarcal d'Immigració, i va col·laborar notablement a l'hora de la seva elaboració proporcionant dades, però en l'actualitat no hi ha un contacte directe i, segons fonts diverses, no hi ha un coneixement suficient del Pla d'Atenció i Acollida Municipal des d'altres instàncies, especialment des de la coordinació del Pla Comarcal d'Immigració.

A la revista Roquetes nº193 podem trobar més informació.

La memòria del Pla Comarcal d'integració dels immigrants del Baix Ebre ha fet un balanç de les activitats realitzades i les activitats proposades per l'any 2003. Respecte Roquetes, es remarca la realització dels tallers a l'escola Marcel·lí Domingo dins el programa *Un espai per trobar-nos, un espai per aprendre*. Les propostes per a l'any 2003 es resumeixen a continuació.

- Programa d'ensenyament de llengües per a estrangers
Programa "Un espai per trobar-nos, un espai per aprendre". Tallers a les escoles: CEIP La Mercè de Tortosa, CEIP Riumar de Deltebre
- Creació del grup de treball de formació d'adults i alfabetització
- Ampliar l'oferta de classes de llengua per a estrangers a altres municipis
- Programa de mediació intercultural
- Realitzar un curs de mediació intercultural i detectar possibles persones que puguin fer tasques de mediació en un futur pròxim
- Programa de millora de l'atenció sanitària a la població immigrada
- Continuar amb el programa la salut de la dona, ampliar les activitats i consolidar-lo com a programa
- Continuar amb les xerrades que estan pendents per als diferents professionals de la salut

- Col·laborar en un post-grau que es vol fer sobre immigració des de la Regió Sanitària i l'Escola Universitària d'Infermeria
- Consolidar el grup de treball de Sanitat i fomentar la realització de noves activitats.
- Programa per millorar l'atenció a la població immigrada en l'àmbit dels serveis socials
- Continuar amb la mateixa tasca que s'havia realitzat fins ara
- Crear un espai de treball per tractar la problemàtica de l'immigració des del camp social
- Programa de treball en l'àmbit de l'ocupació
- Consolidar el grup de treball d'ocupació i fomentar que s'intentin realitzar activitats concretes
- Mesures a aplicar en l'àmbit de l'habitatge
- Seminari sobre l'allotjament per a temporers: drets i deures dels empresaris, dels immigrants, subvencions
- Mesures en l'àmbit d'infants i joves
- Es vol realitzar un curs de formació intercultural per a monitors en temps de lleure
- Es vol fer una campanya de difusió del Programa Sanduck entre els diferents centres oberts, espais i els professionals que treballen en infància
- Creació de la taula de treball d'infància i joventut
- Es vol portar a terme una Ludoteca Intercultural "Ludoètnia" a tots els pobles on no hi ha recursos per infants i joves
- Estudiar la problemàtica dels joves de 15 a 18 anys sense permís de residència, aquests no poden accedir a cap recurs que s'ofereix des de l'administració i per altra banda no hi ha cap entitat que els ofereixi alguna activitat a realitzar
- Elaboració de plans d'acollida municipals
- Realitzar la segona part de la Jornada d'Islam i àmbit local amb el Jordi Moreres
- Donar suport i col·laborar en totes aquelles iniciatives que es realitzen des de diferents administracions o entitats de la comarca.
- Actuacions en altres àmbits
- Continuar treballant en el projecte conjunt amb els mitjans de comunicació

La Coordinadora d'Entitats d'Immigració

Aquesta coordinadora es va formalitzar l'octubre de l'any 2000, i es va presentar als mitjans de comunicació el 8 de novembre de 2000. Incorpora les següents entitats:

Ajuntament de Tortosa, Consell Comarcal del Baix Camp, Hospital Verge de la Cinta, Escola Universitària d'Infermeria, Divisió d'Atenció Primària d'Infermeria, Creu Roja, Càritas, Atzavara, Comissions Obreres, Amic – UGT, Centre de Formació Ocupacional, Escola de Formació d'Adults, Servei Català de Col·locació, Inspecció d'Ensenyament.

La coordinadora es reuneix una vegada al mes, i funciona de forma assembleària. Es fa efectiva mitjançant uns Grups de Treball. Ja que un dels objectius del Pla Comarcal d'Immigració era crear grups de treball, lògicament s'han aprofitat les sinèrgies existents i mitjançant la reestructuració dels grups de treball de la Coordinadora s'han aprofitat pel mateix Pla

Altres serveis municipals

La Brigada Municipal

Al capdavant de la Brigada Municipal com a capatàs de la mateixa hi ha el Sr. Joaquin Gaya Mestre. La brigada municipal compta amb un total de 20 treballadors, reconeixent-se un delegat personal laboral i un encarregat de la zona esportiva.

La Brigada compta²⁶ amb tres vehicles: un camió petit de 3500 kg, una furgoneta de 1500 kg i una furgoneta menuda. Tanmateix, compta amb dos grups electrògens, 3 piconadores (2 petites i una grossa), 3 formigoneres (1 petita i dues grosses) i dues bombes (una grossa i una menuda). Tanmateix, a vegades s'utilitza el vehicle de l'ADF, que és un *pick-up*.

La gossera municipal

Dins el terreny dels magatzems de Roquetes, una de les infraestructures que s'ha construït és un petit tancat amb quatre gàbies individuals, limitades per una tanca metàl·lica, on es mantenen els gossos abandonats que són recollits per la policia local i la Brigada Municipal. Aquests gossos són mantinguts un temps relatiu de temps a l'espera de ser reclamats o per tal de que la societat protectora ARCA del Baix Ebre – que té les instal·lacions principals a Camarles - pugui trobar-los un nou destí. A les visites que s'ha realitzat, sempre s'ha trobat en un estat de neteja i cura remarcables.

²⁶ Joan Antoni Pla, com. pers.